

5.9.2023

Alueellinen opiskeluhuollon ohjausryhmä

Aika 5.9.2023 klo 14 – 16:55

Paikka Tietotalo, Kilpisenkatu 1 Jyväskylä
kokoustila Poliisimestari, 1.kerros

Osallistujat

x Sirkku Ingervo	x Vesa Leinonen
x Matias Lahti ja teams 15.59-16:25	x Tuulia Kuntsi, teams - 16.33
x Valtteri Vanttinen	x Virve Hongisto
Anni Alakokko	x Mari Kolu
Saara Toivonen	x Seppo Huhtiniemi
x Juliaana Karjalainen	x Susa Rahkonen
Liisa Ansio	x Riku Jurvanen
x Tuija Rasinen, teams -16:30	x Riku Jurvanen
x Ville Härtsiä	x Minna Sillanpää, klo 14.16-
	x Paula Käyhkö pj.
	x Heikki Hänninen, siht.

1. Tervetuloa

Paula Käyhkö toivotti osallistujat tervetulleiksi. Kokouskutsussa 3. kohtana mainittu Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lääkäriyön tuottaminen laaja-alaisesta sotekeskuksesta ei toteutunut, joten työskentelyjärjestys muuttui tämän vuoksi:

3. kohta opiskeluhuollon ajankohtaiset asiat
4. kohta Opiskeluhuollon palveluiden, koulutuksen järjestäjien ja muiden yhteistyötahojen yhteistyökysymykset
5. Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman valmistelu
6. Viestintä
7. Muut asiat.

2. Edellisen kokouksen muistio

Muistio 23.5.2023 löytyy verkkosivuilta osoitteesta [Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä | Keski-Suomen hyvinvointialue \(hyvaks.fi\)](#) kohdasta Yhteistyöryhmän muistiot. Muistio hyväksyttiin.

3. Opiskeluhuollon ajankohtaiset asiat

Susa Rahkonen esitteli opiskeluterveydenhuollon ajankohtaisia asioita. Opiskeluterveydenhuoltoon otettiin laajemmin käyttöön kesän 2023 aikana keskitetty puhelinpalvelu. Viesti palvelun käyttöönotosta ja puhelinnumerosta ei keskustelun mukaan ole tavoittanut kaikkia kouluja tai opiskelijoita, joten asiasta tiedotetaan uudelleen. Vielä käytössä olevat erilaiset potilastietojärjestelmät tuovat haastetta keskitetyn puhelinpalvelun käyttöön. Puheluissa ei ole ollut loma-aikana ruuhkaa.

Tiukennettu hoitotakuu astui voimaan 1.9.23, eli kiireettömään sairaanhoitoon tulee päästä 14 vuorokauden sisällä. Yhteisesti todettiin, että lääkärivastaanotolle ajan saaminen 14 vuorokauden sisällä on haasteellista. Susa Rahkonen kertoi opiskelijoiden olevan oikeutettuja myös laaja-alaisen sosiaali- ja terveyskeskuksen palveluihin kiireettömän sairaanhoidon osalta. Kouluterveydenhuollossa sairaanhoidollisen hoidon tarpeen arviointia on vähemmän, mutta sitä tehdään esim. koulutapaturmien yhteydessä. Psykologipalveluiden osalta on jo aiemmin asetetut lakisääteiset aikarajat asiakkuuksien alkamiselle (2 päivää kiireellinen, 7 päivää ei-kiireellinen). Jatkossa opiskeluhuollon hoitotakuun toteutumista seurataan potilastietojärjestelmän Kontaktit-laattatoiminnon avulla.

Opiskeluhuollon valmiussuunnitelman laadinta on aloitettu ja sen tulee olla valmiina 31.12.2023. Suunnitelman tulee olla yhteensopiva kuntien valmiussuunnitelmien kanssa.

Opiskeluhuollon kuntakierrokset opiskeluhuollon johtotiimin toimesta ovat alkaneet. Vierailut ovat toteutuneet Äänekoskella, Saarijärvellä ja Laukaassa, joissa on ollut mukana useampien kuntien sivistystoimen edustajia. Tapaamisissa käydään keskustelua ajankohtaisista asioista sekä toiveista yhteistyölle. Tapaamiset on koettu tärkeinä.

Keskustelussa nousi esiin psykologivaje. Seppo Huhtiniemi totesi, että psykologien vajetta ei voida hoitajia sairaanhoitajia palkkaamalla paikata, sillä psykologipalvelu on lakisääteinen palvelu. Rekrytointia niin psykologien kuin muidenkin

työntekijöiden osalta edistetään hyvinvointialueella erilaisin keinoin. Lisäksi keskustelussa esille nousi konkreettiset, tekniset hankaluudet, jotka heikentävät mahdollisesti työviihtyvyyttä.

Paula Käyhkö nosti esiin mtp-tiimit eli moniammatilliset nuorten mielenterveys- ja päihdetyön tiimit, joilla vahvistetaan nuorille suunnattua palvelua lievien ja keskivaikeiden mielenterveyshäiriöiden osalta. Tarkoitus on, että mtp-tiimit ovat perustasolta väylä erikoissairaanhoidon, jotta opiskelijat eivät joutuisi liian kauan odottamaan apua. Virve Hongisto kertoi tiimejä olevan Jyväskylän lisäksi nyt kuudessa toimipisteessä. Mtp -tiimeihin on saatu määräaikaista hanketyöntekijöitä vastaamaan lisääntyneeseen hoidon tarpeeseen ja vahvistamaan mtp -tiimien ja opiskeluhuollon yhteistyötä. Mtp- tiimit nähtiin merkittävänä hyvinvointialueen tuomana uudistuksena.

Digitaalisten palveluiden kehittäminen jatkuu ja esim. OmaKS-palvelun kehittämiseen on saatu rahoitus varmistettua. Keskustelussa kannettiin huolta heistä, joilla ei ole mahdollisuutta käyttää digitaalisia palveluita ja korostettiin sitä, että osalle kasvokkain tapahtuva vuorovaikutus on monessa tilanteessa ensisijaista. Virve Hongisto korosti, että digitaaliset palvelut ovat lisänä, täydentävänä palveluna.

Opiskeluhuollossa ostopalveluja käytetään seuraavissa palveluissa; psykologi, koululaisten näöntutkimukset ja lääkäriyö. Mari Kolu kertoi, että koululaisten näöntutkimuksiin liittyen silmälääkäreiden sekä optikkopalveluiden palveluseleleistä sekä ostopalvelusopimuksen meneillään olevasta kilpailutuksesta. Lisäksi koulu- ja opiskeluterveydenhuollon lääkäriyö sisältyy meneillään olevaan yleislääkärien kilpailutukseen.

Susa Rahkonen kertoi opiskeluterveydenhuollon asiakasmaksumuutoksesta 1.10. alkaen. Käyttämättä jääneestä peruuttamattomasta sairaanhoidollisesta ajanvarauksesta laskutetaan yli 18 vuotta täyttäneiltä 51.80 €. Maksu ei kuitenkaan koske opiskeluhuollon terveydenhoidollisia palveluita, opiskeluhuollon psykologipalveluita eikä nuorisovastaanoton nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluja. Maksumuutos aiheutti huolta suuruutensa vuoksi ja heidän kohdaltaan, jotka kokevat yhteydenotot palveluihin muutoinkin ahdistavina.

Kouluterveyskyselyn tulosten julkistaminen tapahtuu 21.9.2024. Hyvinvointialueen viestinnän puolelta Tuija Ijäksen ja tietojohdamisen yksikön kanssa laaditaan tiedote kouluterveyskyselyn tuloksista koko hyvinvointialuetta koskien, mutta kuntakohtaisia tiedotteita ei ole mahdollisuus tuottaa. Osallistujilta heräsi kysymys, mitä kunnissa kannattaa tarkastella. Mari Kolu kertoi alueellisen

hyvinvointikertomuksen laadinnan olevan käynnissä ja kertomuksen osalta on määritelty vähimmäistietosisältö. Näitä samoja sisältöjä on hyvä käyttää kunnissa, mutta selvityksestä voi nousta alueittaisia yllätyksiä, jolloin ne tulisi nostaa esiin kuntakohtaisesti. Keskustelussa tuotiin esiin THL:n kyselyn huono ajankohta ja se, että kouluterveyskyselyyn vastaamiseen käytettävä Wilma-linkki ei tavoita kaikkia opiskelijoita toisella asteella. Arvioitiin, että lähikontaktissa tehdyn kyselyn vastausprosentti olisi kattavampi, jolloin tulos olisi luotettavampi. Heikon vastausprosentin osalta suositeltiin ilmoitettavan, että vastausprosentti voi vääristää tulosta.

4. Opiskeluhuollon palveluiden, koulutuksen järjestäjien ja muiden yhteistyötahojen yhteistyökysymykset

Opiskelijoiden edustaja Valtteri Vanttinen toi käsiteltäväksi Jyväskylän Normaalikoulun opiskelijakunnan sekä rehtori Risto Sarvilinnan lausunnon koskien opiskeluterveydenhuollon muutoksia. Asia koski terveydenhoitajien palvelun siirtymistä Sepänkadulle pois koulun tiloista syksystä 2023 alkaen. Susa Rahkonen kertoi taustoja tilanteelle ja asiasta käytiin aktiivinen keskustelu. Oppilaiden taholta toivottiin terveydenhoitajien palvelun palautumista koulun tiloihin. Asiasta tullaan järjestämään kolmikantakeskustelu hyvinvointialueen edustajien, oppilaskunnan ja rehtorin kesken.

5. Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman valmistelu

a. Suunnitelman sisältö pääpiirteittäin

Osallistujille oli lähetetty aiemmin sähköpostin välityksellä linkki Teams-alustalle, jossa alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman luonnos oli esillä kommentteja varten. Lisäksi hyvinvointialueen Lasten, nuorten ja perheiden palvelualueen johtoryhmälle sekä opiskeluhoollon henkilöstölle suunnitelma on lähetetty kommentoitavaksi aiemmin. Tämä suunnitelma tehdään hyvinvointialueelle ensimmäistä kertaa ja se on yhteistyöryhmän tärkein tehtävä. Suunnitelman lähetekeskustelu käytiin keväällä ja suunnitelman tulee olla valmiina 10.10.2023 mennessä, jolloin suunnitelmaa käsitellään vielä koolle olevan yhteistyöryhmän kokouksessa ennen kuin se lähtee poliittiseen päätöksentekoon.

Käytiin suunnitelmaa läpi aktiivisesti keskustellen. Koulutuksen järjestäjien suunnitelmia ei ollut tässä vaiheessa käytettävissä kattavasti. Lisäksi tulee huomioida, että hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien näkökulma on erilainen. Suunnitelmaan tehdään seuraava päivitys keväällä 2025.

b. Tietopohjan rakentaminen

Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman tietopohja on rakentumassa alueellisen hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosisällön pohjalle sekä hyvinvointialueen nostamille muille mittareille. Mittareilla pyritään saamaan esille lasten ja nuorten hyvinvointia. Voidaan tarkastella mm. ikäryhmittäisen väestöennusteen lisäksi lasten ja nuorten ylipainoa, koululounaan syömistä, Move! -tuloksia, terveytensä heikoksi kokevia. Kouluterveyskyselystä saadaan tietoa ahdistuneisuuden ja masentuneisuuden kokemisesta, tyytyväisyydestä elämään, kokemuksia fyysisestä väkivallasta. Move! -mittaukset herättivät keskustelua, sillä havaintojen mukaan osa oppilaista kokee mittaukset ahdistaviksi ja painostavaksi, jolloin oppilas saattaa alisuorittaa tehtävät.

Palveluiden toteutumista ja saatavuutta voidaan kuvata mm. henkilömitoituksen ja terveystarkastusten toteutumisprosenttien kautta. Lisäksi mittareina voivat olla lakisääteisten palvelujen toteutuminen koulukuraattori- ja psykologipalveluissa, kiireettömän hoidon takuu 14 vrk, palvelujen käyntimäärät, yhteisöllisen työn osuus työajasta lukuvuositason, ostopalvelun osuus koulupsykologipalveluista kalenterivuositain sekä osallisuuden kokeminen.

Yhteisöllisen työn toteutumisen mittauksen menetelmää pyritään kehittämään yhteistyössä Jyväskylän yliopiston toimijoiden kanssa. Opiskeluhoillon ja koulutuksen järjestäjän yhteistyön toteutumisen seuraamiseksi on suunnitteilla lukuvuositain toteutettava palautekysely.

c. Keskustelu suunnitelman kokonaisuudesta

Suunnitelmasta saatiin hyvää palautetta. Suunnitelma on laaja ja kattava. Yliopiston kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen nähtiin positiivisena.

6. Viestintä

Viestintään liittyviä asioita ei ollut.

7. Muut asiat

Muita asioita ei ollut esillä.